מ"י [לקמן על.], ג) לקמן על., ד) [לקמן ע.], ד) [שם

עא. ע״ש], ו) בס״א: להוטים, ו) [דף כח:], להוטים, ו) [דף כח:],

מ) [דף נה.], ע) [דף כע.],

י) [דף כא.], כ) [דף לה:], () [לקמן עו.],

הגהות הב"ח

(א) גם' ונדרשיר נ"ב פי'

בהסמים: (ג) רש"י ד"ה

בהמתו כו' זכרים. נ"ב

וקשה דאיתא במס׳ תמורה

דף ט. ממירים מן הבקר וכו' מן זכרים על נקבות דכתיב בהמה והכל בכלל

כו׳ ושמא לשוו תורה לחוד

כרי וטננו כשון עולם כנות ולשון גמרא לחוד: (ג) ד"ה ואי אתמר בהא גבי

מליהנום י

לעזי רש"י

.[אישיאו"ש]

. [אישייק"ש] אישקקי"ש

מוסף רש"י (המשך)

מניח לו בלוריתו ותיקנה לו לשם ע"ז, אפר מקלה

שמעתה היה במסכת מכות

יתן אדם אפר מקלה על

נבי מכחו מחני שנרחה

גבי נוכנו נופני שנו וויס ככתובת קעקע, גבינה אפירושא דמתניתין אתמר

במחכח נו"ו (לה) מחני

מה אסרו גבינות במשנתנו ואמר רב מלכיא מפני

שמחליקין פניה בשומן חזיר

שממליקין פנים כשומן חזיר (ביצה כח:). רב פפא אמר. אסימנא דאתנת כרכ

מלכיא פליג רב פפא (שם).

מתניתין ומתניתא. הנך דאיתמר אפירושא

דמתניתין וברייתא, רב מלכיא, שמעתתא. הגך דאיתמר שמעתתא באפי

נפשייהו ולא אפירושא

שורשמי"ן

ַ [שורשימי״ץ].

חריץ לזרימה.

שחמט.

בערוך נדרשיר

כט. נדה נב., ב) עדיו

בו א מייי פכ"א מהלי אישות הלי ג סמג לאוין עא טוש"ע אה"ע מי פ סעי ד: פח ב מיי שם הלי ה : טוש"ע שם סע"ו מי שם הל' א טור

ו סמג לאוין פא טור ש"ע י"ד סימן רלה סעי א וטוש"ע אה"ע סי עו :סעי

צא ו מיי פט"ו שם הלי א סמג עשין מט טוש"ע אה"ע סי' עו סעי

תוספות רי"ד

ואית לי׳ קיוהא. אבוה בר יא יהי היהי היהי חד איהי ומנימין בר איהי חד ספא מכל מינא ומינא וחד ספא (מכל) [מחד] מינא מר משתעי אליהו בהדיה ומר לא משתעי אליהו בהדיה: ועושה בצמר. בהויה: ועושה בצמו. צמר אין פשתן לא מתני׳ מני ר"י היא דתניא אינו כופה לא לעמוד בפני אביו ולא לעמוד בפני אמו ולא ליתן תבן לפני בקרו פי׳ שורים שחורש בקרו פי׳ שורים בקור פי שווים שווווש בהן דטריחא מילתא וזילה לה אבל בהמתו או סוס או חמור שרוכב עלי׳ ולית בה טרחא יתירה ולא זילותא כופה ר״י אומר אינה כופה לעשות בפשתן מפני שהפשתן מסריח את הפה ומשרטט את השפתים. אמר אביי אומר וכו' אמר רב מלכי' אמר ר"א ר"א הל' רר"א: מתשמיש המטה בש"א שחי שרחות ורה"א שרח לת״ת שלא ברשות ל׳ יות מכאז לעווה האמורה הפועלים שתים בשבת החמרים אחד בשבת התמלים אחד לל' יום הספנים א' לו' חדשים דברי ר"א פי' המורה כגון דאמר תיאסר הנאת תשמישך עלי אבל אם . אמר הנאת תשמישי עליך לה דכתיב ועונתה לא יגרע והכי מוקמי' לה בנדרים בפ' אלו מותרים: בש"א ב׳ שבתות: מ"ט דב״ש גמרי מיולדת נקבה וב״ה גמרי מידי . רשכיח ממידי דשכיח: אמר רב מחלוקת במפרש אבל בסתם יוציא ויתן כתובה לאלתר ושמואל אמר אפילו רמחח לא יוציא שמא ימצא פתח לנדרו וקי"ל כשמואל

א) נראה של"ל בנו וכמו דאיתא בגמ'.

מוסף רש"י

תבואה למכור בשוק: הגמלין. סוחרי חבילות ומביאין על הגמלים ממקום רחוק: הספנים. פורשין לים הגדול לקלווי ארץ: גבו' מיולדם שפוד שפחות וגומות נקבה. ששוהא שבועיים מחשמיש: נגמרו מיולדת נקבה. כיון דאשכחן אורח ארעא לשהוח כל כך אין לנו לכופו להוציא: ה"ג אי שפון שפוון וגומוון רב מלכיו, בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיא. אלו שלש הלכות רב מלכיו אמרן ולא רב מלכים, מפני מיולדת גמרי הכי נמי: מידי דשכיח. כעם שכועם על אשתו ומדירה: ממידי דשכיח. נדות לאפוקי לידה דלא שכיח כולי האי: מידי **דהוא גרים לה**. נדר האיש גורם לה לשהוח וכן לידה על ידו באה לה לאפוקי נדה דממילא ויש לנו ללמוד מן הדומה [אפילו לא שכיח כולי האין: אפי׳ בסחם נמי ימתין. לב״ש שתי שבתות ולב״ה שבת אחת: שמא. בתוך הזמן ילמוד למצוא פתח חרטה לומר אדעתא דהכי לא נדרי ויתיר לו חכם נדרו: **מליהנוח לו עד ל' יום**. קונם את נהנית לי עד ל' יום ולא הדירה מהנאת תשמיש דהא לא חייל משום דמשועבד לה וגבי מזונות נמי מוקמינן ליה לקמן (ד' ש.) באומר לה לאי מעשה ידיך למזונומיך ופרנס משום דלא ספקא. ואית דמוקמא כגון שהוא מן הגמלי׳ או מן הספנים שאין לכופו בשביל חשמיש ולאו מילחא היא דהא מוקמא לקמן [סב:] אכולהו קמני ממני׳ לענין מדיר שבוע אחת : **יעמיד פרנס.** שיזון אותה והתם [ע:] פריך

ששמותיהן דומין זה לזה ויש שמחליפין שמועה של זה בשל זה, נתנו בהס סימן לקדר השמועות. בינה כח:) שפחות משנה

לא ליתן תבן לפני בהמתו ולא ליתן תבן לפני בקרו. זשניהם אינה מחוייבת כדתניא בפרק בתרא דנדרים (דף פא:) דברים שבינה לבין אחרים אינו מיפר כילד קונם שאני עושה לפי אבא לפי אביך לפי אחי לפי אחיך שלא אתן תבן לפני בהמתך שלא אתן תבן לפני

בקרן אינו יכול להפר: וה"ב בביתנא רומאה. והא דרייקינן אמתני' בלמר אין בפשתים לא בכיתנא רומאה: הלבה בר"א. והא דקייל ינכ"מ הלכה כמותו אין זה אותו שהיה בימי כ״ה: איבא בינייהו שפחות. אומר רשב"ם שפחות ושכנגדה דהיינו אפר מקלה שהוא מימרא דתרווייהו בינייהו נינהו ור"ת פי' דהא דקאמר מתני' ומתניתא רב מלכיא לא אתא לאפלוגי על מימרא של רב מלכיא אלא אתא למימר דכל מתני׳ ומתניתא רב מלכיא ולא רב מלכיו אבל [שמעתתא יש מהם רב מלכיו ויש מהם] נמי רב מלכיא וכן מוכח דקאמר וסימניך מתניתה מלכתה אבל משמעתתה לה נותן סימן: התלכורום יוצאין שלא ברשות ל' יום והפועלים שבת אחת. פי׳ ר״י דאתא לאשמועינן דאף על גב דמנהגם היה ללמוד ולעשות מלאכה בעירם ועונה האמורה בתור' לתלמיד מע"ש לע"ש כדאמרי' בגמ' ולפועלים שתים בשבת כדקתני סיפא אפ״ה יכולים לשנות ממנהגם ולנאת

ששנה רשב"ג במשנתנו מלמידים ל' יום ופועלים שבת אחת: 636

רומאה: ר' אליעזר אומר אפילו הכניסה לו מאה שפחות: אמר רב מלכיו אמר רב אדא בר אהבה הלכה כרבי אליעזר אמר רבי חנינא בריה דרב איקא שפוד שפחות וגומות רב מלכיו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיא רב פפא אמר מתניתין ומתניתא רב מלכיא שמעתתא רב מלכיו וסימנך מתניתא מלכתא מאי בינייהו איכא בינייהו שפחות: רשב"ג אומר וכו': היינו תנא קמא איכא בינייהו דמיטללא בגורייתא קיטנייתא יונדרשיר: מתני' יהמדיר את אשתו מתשמיש הממה ב"ש אומרים שתי שבתות יבית הלל אומרים שבת אחת התלמידים יוצאין לתלמוד תורה שלא ברשות שלשים יום הפועלים שבת אחת העונה האמורה בתורה הטיילין בכל יום הפועלים שתים בשבת החמרים אחת בשבת הגמלים אחת לשלשים יום הספנים אחת לששה חדשים דברי רבי אליעזר: גמ' מ"ט דב"ש גמרי מיולדת נקבה ובית הלל גמרי מיולדת זכר וב"ה נמי נגמרו מיולדת נקבה אי מיולדת גמרי לה הכי נמי אלא ב"ה מנדה גמרי לה במאי המיפלגי מר סבר מידי דשכיח ממידי דשכיח ומר סבר מידי דהוא גרים לה ממידי דהוא גרים לה שאמר רב מחלוקת במפרש אבל בסתם דברי הכל יוציא לאלתר ויתן כתובה ושמואל אמר האפי׳ בסתם גמי ימתין שמא ימצא פתח לנדרו הא פליגי בה חדא זימנא דתנן ייהמדיר את אשתו מליהנות לו עד שלשים יום יעמיד פרנם יותר מכאן יוציא ויתן כתובה ואמר רב לא שנו אלא במפרש אבל בסתם יוציא לאלתר ויתן כתובה ושמואל אמר אפי' בסתם נמי ימתין שמא ימצא פתח לנדרו צריכא ידאי איתמר בהא בהא קאמר רב משום דלא אפשר בפרנם אבל בההיא דאפשר בפרנם אימא מודי ליה לשמואל ואי איתמר בההיא בהך קאמר שמואל אבל בהא אימא מודי ליה לרב צריכא: התלמידים יוצאין לתלמוד וכו': ברשות כמה יכמה דבעי

דחוור אפיה שקל באצבעתיה אנח ליה בפומיה א"ל אפסדת לסעודתא דמלכא אמרו ליה אמאי תיעביד הכי אמר להו מאז דעביד הכי פסיל למאכל דמלכא אמרו ליה אמאי אמר להו דבר אחר חזאי ביה בדקו ולא אשכחו שקל אצבעתיה אנח עליה אמר להו הכא מי בדקיתו בדקו אשכחו אמרו ליה רבנן מ"מ סמכת אניסא אמר להו חזאי רוח צרעת דקא פרחה עילויה: ההוא רומאה דאמר לה לההיא איתתא מינסבת לי אמרה ליה לא אזיל אייתי רימני פלי ואכל קמה כל מיא דצערי לה בלעתיה ולא הב לה עד דזג לה לסוף אמר לה אי מסינא לד מינסבת לי אמרה ליה אין אזיל אייתי רימני פלי ואכל קמה אמר לה כל מיא דצערי לך תוף שדאי תוף שדאי עד דנפקא מינה כי

הוצא ירקא ואתסיאת: ועושה בצמר: בצמר איז בפשתים לא מתני' מני ר' יהודה היא דתניא "אינו כופה לא לעמוד לפני אביו ולא לעמוד לפני בנו יולא ליתן תבן לפני בהמתו אבל כופה ליתן תבן לפני בקרו רבי יהודה אומר יאף אינו כופה לעשות בפשתן מפני שפשתן מסריח את הפה

ומשרבש את השפתים והני מילי בכיתנא

אשה נסתית לו. ואני שמעתי בקרו נהבות בהמתו זכרים (כ): משרבע.

אורחא

דחוור אפיה. פניו זועפים שנתאוה למאכל: א"ל. אטורנגא לרב אשי:

הפסדתה לסעודתה. לה יאכל המלך מעתה: המרו לו. שוטרי המלך

אמאי תעביד הכי: אמר להו. רב אשי: דעביד הכי פסיל למיכל

למלכא. העושה מאכל כזה אין ראוי שיאכל המלך מאכל מידו: דבר

אחר חואי ביה. בשר של חזיר מלורע

ובלשון לעו קורין לו שורשמי"ן: שקל

אלבעתיה. רב אשי שקל אלבעתיה

דקפילה: הנה עליה. על החת

החתיכות: אנחיריה לא גרסי': הכא

מי בדקיתו. כלומר בדקתם את

חתיכה הזו: בדקו אשכחו. נס

נעשה לו: דפרחה עילויה. דמר

זוטרא: פלי. מבקע. והרבה יש לו

דומים במסכת נדה (דף כא:) דפלי

פלויי: מיח דלערי. רוק שגדל בתוך

הפה מחמת קיוהא דבר הנאכל בפניו

ואינו אוכל ממנו: עד דוג. נפחו פניה

וכריסה ונעשו כזכוכית שכן דרכי

הנפוחים: חוף שדחי. רקקי והשליכי:

לעמוד. לשרת: בהמתו. קום וחמור

שהן מזוייניוי ולוהלים לרביעה אבל

בקר אינו להוט אחר רביעת אשה

ואין יצרו ניכר כל כך לפיכך אין

פושטן כמין שרביט עד שנעשין גדולות ובלשונינו נקרא אשא"ש ע"י שהיא לריכה לשרות החוט תמיד ברוק: שפוד שפחות וגומות. סימני הלכות הן. שפוד במסכת בילהיי שפחות כאן גומות במסכת נדהח בלורית במסכת עבודה זרהש אפר מקלה במסכת מכותי גבינה במסכת עבודה זכה כי חלת מנייהו מתני׳ שפחות ובלורית וגבינה ותלת מנייהו שמעתת' ופרשינהו רב מלכיו ורב מלכיא: רב פפא. אסימנא דרב מלכיו פליג דקאמר שפחות רב מלכיו ליתא דכל מתני' ומתניתה דהכה רב מלכיה פרשינהו אבל שמעתחא דאמר ברב מלכיו מודינא לך: וסימניך. שלא מחליף בגירסה: מסניסה מלכחה. לגבי שמעתה הויה מתניתה מלכתה דהא מינה מותבינן תיובתא לשמעתא וסימניך מלכיא לשון נקבה אבל לשון זכר: היינו ה"ק. רבי מלכיו אליעזר מה לי לידי שעמום מה לי לידי זימה: דמיטללה בגורייתה קיטנייתה ונדרשיר. משחקת בכלבים דקים ושחוק שקורין אישקקי"ש. לידי זימה איכא לידי שיעמום ליכא דאין שיעמום אלא ביושב ותוהא ובטל לגמרי: בותני' המדיר את חשתו. כגון דחמר יחסר הנחת תשמישך עלי. אבל הנאת תשמישי עליך לא מיתסרא דהא משועבד לה דכתיב [שמות כא] ועונתה לא יגרע והכי מוקמינן בנדרים בפרק

דמתניתין, רב מלכיו כט. וכעי"ז מכות כא.) ולכ פפא מחליף שפחות לרב מלכיא ואפר מקלה לרב מלכיו (נדה נב.) כלומר משנה דשפחות דאוקמת כרב מלכיו, רב מלכיא אמרה, ומתניתא דקאמר לאו דוהא. אלא דבסימנא דרב מלכיו ליתא מתני׳, ושמעתתא רב מלכיו ומה שנשאר מן השמעתות בסימנו של רב מלכיו, דהיינו שפוד וגומות, רב מלכיו אמרינהו, והיינו דקאמר איכא בינייהו שפחות, ולא קאמר שפחות ואפר מקלה אלא שפחות ואלו נדרים (דף פא:): ב"ש אומרים גרידא מגרעינן ודרב מלכיו כדקאי קאי (מכות שסי שבחוח. אם הדירה ב' שבחות תמחין ואם יותר יוליא ויתן כתובה: הטיילין. מפרש בגמרא נלקמן סב.]: החמרים. שיולאין לכפרים להביא כא.). וסימנד מתניתא עיקר הן, והיינו סימן מי ששמו דומה לנקבה מוקמינן כולהו מנ דהוו נמי לשון אליביה, והיינו רב מלכיא ששמו דומה לנקבה, ומשמעותו של שם נמי משמע לשון מלכות, והיינו משניות וברייתות שהן עיקר ולא שמעתות (מכוח ואטו פרנס לאו שליחותיה עביד: תשמיש לא אפשר בפרנס: ואי אחמר בהא. וג' מליהנות לו: בהא אמר שמואל. משום דאפשר בפרנס: איכא בינייהו

ומשוים ליה ברב מלכיו, לאו דידיה היא דכל מתניתין ומתניתא דאית בהו, רב מלכיא אמר פירושן, אבל שמעתתא דאמרת ברב מלכיו כגון שפוד וגומות דידיה נינהו (ביצה כח:) ואית דמפרש איכא בינייהו שפחות ואפר מקלה דמשמע שפחות ושכנגדה (מכות י המדיר את אשת מלידובות לו. בדור או מלת שמעישו נאסר עליה דהם תשועבד לה, הלכך בשיל שמעיש אבשיל לכופו להוציא וליתן כתובה, והנאת מזונות בגמרא פריך והא משועבד לה (קחון ע.). יעמיד פרגם. שליח שיפרנסנה (שם).

אוכמא

שמעתה היה ולה נחמרה על המשנה ולענין שתי שערות דחם נמצחו לה גומות של מקום שער הע"פ שחין שער גדולה היא וחולנת, דאין גומא אא"כ היה בה שער אלא שנשרו, בלורים במס' ע"ץ, ועל ברייתא ואמרה הא דרב מלכיא לפרושא לברייתא, דמ"ר כותי המסתפר מישראל כיון שהגיע לבלוריתו שומט את ידו מפני שהכותי כשהוא מסתפר מניחה לשם ע"ץ, ואמר עלה וכמה אמר רב מלכיא שלש אלבעות לכל רוח ורוח לכל סביבותיה לא יגע, שאם יגלח וילך על הבלורית נמלא